

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Kuba 2026-2031

Innehållsförteckning

1.	Utgångspunkter och mervärde.....	3
2.	Inriktning och mål för det svenska biståndet.....	3
3.	Verksamhet och målrelaterad analys.....	4

1. Utgångspunkter och mervärde

Denna landstrategi styr Sveriges utvecklingssamarbete med Kuba från och med den 1 juli 2026 till och med den 31 december 2031.

Kuba har de senaste åren befunnit sig i en djup och mångdimensionell kris, präglad av brist på energi och drivmedel samt mycket låga nivåer av investeringar i produktion, infrastruktur och offentliga tjänster. De begränsade ekonomiska reformer som den kubanska regimen infört för att öppna för privat småföretagsamhet har inte varit tillräckliga för att vända den ekonomiska nedgången. Den kubanska kontexten är dock i förändring och den framtida utvecklingen i Kuba är oförutsägbar.

Sverige har under en lång tid haft ett biståndsenagemang i Kuba och spelat en viktig roll för aktörer som verkar för ökad demokrati och stärkta mänskliga fri- och rättigheter. Sverige har också varit ett av få länder som under lång tid stöttat en ekonomisk reformprocess och framväxten av privat företagsamhet i Kuba. Ett fåtal svenska företag är verksamma på den kubanska marknaden.

Stödet till privat företagsamhet och ekonomiska reformer skapar förutsättningar att på sikt utöka handel, investeringar och erfarenhetsutbyte i viktiga sektorer så som telekom, gruvnäring och grön omställning.

Kuba har huvudansvaret för sin egen utveckling. Internationellt stöd kan dock spela en katalytisk roll för att stärka demokratisk utveckling och mänskliga fri- och rättigheter och stödja en öppning av landets ekonomi.

I operationalisering och genomförande av strategin ska risk för biståndsberoende alltid identifieras och motverkas. All verksamhet ska utformas för att bidra till hållbara resultat som består efter avslutad insats.

2. Inriktning och mål för det svenska biståndet

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklingssamarbetet utgör samtidigt ett viktigt verktyg för utrikespolitiken, och kan bidra till att främja och värna svenska intressen och prioriteringar.

Utvecklingssamarbetet inom denna strategi ska ta sin utgångspunkt i regeringens reformagenda för svenskt bistånd: Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt (UD2023/17726).

Strategin styr användningen av medel som anslås under anslaget 1.1 Biståndsverksamhet, anslagspost 1.7 Latinamerika i regleringsbrev avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) för respektive budgetår.

Sida får indikativt använda ca 10 miljoner kronor per år för verksamhet inom ramen för strategin för Kuba 2026–2031. Det faktiska årliga beloppet beslutas i regleringsbrevet för respektive år.

Sidas verksamhet ska bidra till följande mål:

- Förbättrade försörjningsmöjligheter genom jobbskapande och handel.
- Stärkt demokratisk utveckling, med ökad respekt för mänskliga fri- och rättigheter och rättsstatens principer.

Sida ansvarar för att utveckla målens uppföljnings- och mätbarhet inom ramen för sin operationalisering av strategin, exempelvis genom formulering av indikatorer och/eller delmål.

3. Verksamhet och målrelaterad analys

Med utgångspunkt i principerna för utvecklingseffektivitet ska Sveriges utvecklingssamarbete i Kuba vara långsiktigt, resultatorienterat och effektivt. Vidare ska tydliga och realistiska krav stärka långsiktig utveckling med brett ägarskap hos aktörer i landet. Inget finansiellt stöd ska dock utgå till den kubanska staten eller kubanska myndigheter. Komplementaritet med tematiska och regionala strategier bör eftersträvas där så är påkallat.

Verksamheten inom ramen för strategin ska operationaliseras, genomföras och följas upp i enlighet med de principer och processer som anges i uppdrag om bland annat evidensbaserad styrning, genomförande och uppföljning av landstrategier och andra strategier inom biståndet (se till exempel UD2024/17865, UD2026/06869 och UD2026/08216).

Genomförandet av strategin kan under strategiperioden anpassas utifrån politiska och ekonomiska omständigheter och eventuella förändringar i Kuba.

Sida ska i genomförandet av verksamheten särskilt beakta följande.

Förbättrade försörjningsmöjligheter genom jobbskapande och handel

Kubas ekonomi utgår ifrån en starkt planekonomisk modell där staten dominerar både produktion och handel. Produktiviteten är låg och innovation begränsad. Kuba har under de senaste åren tagit vissa steg mot en begränsad privatisering av ekonomin, särskilt kopplade till utvecklingen av små- och medelstora företag, men effekten har varit begränsad.

Verksamheten inom strategin ska därför bidra till att utveckla hållbara affärsmodeller och stärka produktiviteten. Verksamheten bör vara fokuserad på satsningar på små- och medelstora privata företag inom olika sektorer. Det svenska stödet bör bidra till att stärka förutsättningarna för små- och medelstora privata företag genom ökad tillgång till kapital, kunskap och nätverk.

Stärkt demokratisk utveckling, med ökad respekt för mänskliga fri- och rättigheter och rättsstatens principer

Kuba är en enpartistat där mänskliga fri- och rättigheter är kraftigt kringskurna. Det styrande kommunistpartiet har en dominerande roll i både samhällsstyrning och beslutsfattande. Sverige kan genom ett starkt kontaktnät och långvarigt engagemang spela en viktig roll i att stötta demokratiska förändringsaktörer.

Verksamheten inom strategin ska därför bidra till att stärka organisationer, aktörer och nätverk som på olika sätt verkar för mänskliga fri- och rättigheter och rättsstatens principer. Stöd till förbättrade förutsättningar för demokratiskt deltagande, representation och påverkan på lokal utveckling bör prioriteras. Jämställdhetsperspektivet ska där så är relevant integreras i biståndet genom insatser som bidrar till att stärka kvinnors och flickors egenmakt, frihet och deltagande i samhällsutvecklingen.

Övergripande frågor

För att stärka den långsiktiga hållbarheten och effektiviteten i utvecklingssamarbetet ska klimatförändringarna och miljöpåverkan genomgående beaktas och möjligheter att bidra till utsläppsminskningar och anpassningsåtgärder övervägas. Där så är relevant och effektivt kan ett eller flera delmål om klimat och miljö inkluderas i insatser som har ett annat huvudsyfte än klimat och miljö.